

Ifj. Markó Károly (1822-1891)*Tájkép naplementével, alakokkal*, 1860.

Olaj, vászon, 60,5 x 87 cm

Jelzés nélkül

Kikiáltási ár: 4 000 000 Ft

Id. Markó Károly festészetének hatása

Ifj. Markó Károly pályafutása és munkássága mindeddig nem került a magyar művészettörténet érdeklődésének középpontjába. Életéről leginkább atyja, id. Markó Károly életének eseményei kapcsán nyerhetünk képet illetve a XIX. századi olasz művészettörténeti kutatásban bukkan fel neve a század olasz festőinek tárgyalása kapcsán. Tudjuk, hogy Firenzében annak az olasz tájfestőkből álló társaságnak (Scuole di Staggia) volt tagja, akik a francia barbizoni művészek hatására a természet után festették tájképeiket. E modern irányzat mellett ifj. Markó Károlyra természetesen apjának-mesterének művészete gyakorolt döntő hatást, főként témáinak, motívumainak kiválasztásában s elsősorban még ennek életében. Műveinek meghatározásában szinte semmilyen megbízható korabeli forrás vagy későbbi kutatás eredménye nem áll rendelkezésünkre. A XIX. század ötvenes éveitől rendszeresen küldött képeket a pesti kiállításokra, s az 1899-es Nemzeti Szalon-beli Markó- emlékkiállításon apjának és testvérének, Andrásnak művei mellett az ő festményei is láthatók voltak. A katalógusok pontos adatainak hiányában és a nagyvonalú címadás következtében azonban ezek közül a művek közül csak igen kevés azonosítható. Ezt követően a XX. század első felének pesti aukcióin, majd azóta is rendszeresen bukkantak fel alkotásai, amelyek segítségével folyamatosan egészíthető ki a művész munkásságáról eddig kialakított kép.

Az alapmű

A szóban forgó festménynek egy változata ismert: a Magyar Nemzeti Galéria tulajdonában található s néhány kisebb eltéréstől eltekintve megegyezik képünkkel (a Galériában őrzött mű leírása megtalálható: *Magyar művészet 1830-1870*. Katalógus MNG 1981. 404., 452. oldal).

A mű datálása szerint 1860-ban, id. Markó Károly halálának évében keletkezett, s erősen érződik rajta mesterének/atyjának hatása: a klasszikus képszerkesztés, a finom kidolgozás, az id. Markó Károlytól ismert motívumok alkalmazása. E műve – noha az ismert életrajzi adatok alapján arra következtethetünk, hogy a fiú már az 1840-es évektől kezdve próbált eltávolodni atyja művészetétől – igen erősen kötődik az idős mester időtlen, klasszikus történeti tájba elhelyezett jeleneteihez. A kompozíció hármastagolás, a jobbról-balról növényzettel való keretezés, a stafázs máshol is felbukkanó, jól ismert alakjai mind erre utalnak. Ugyanakkor szinte mindenkor jellemző képeire a modern irányzatokhoz való közelítés: „nemcsak apja klasszicisztikus stílusának volt folytatója, hanem naturalisztikus vágyak is ébredtek művészetében. [...] ...de az agyagos talajnak, még inkább a fák között beszűrődő napsütésnek, a helyes valeur érzéket eláruló fényfoltok festése már a modern tájképfestészet ébredező problémáiról tanúskodik.” (Ybl Ervin: Szinyei Merse Pál és a magyar tájképfestészet. *Magyar Művészet* 1926(2) 5.)

A kép bal alsó sarkában található dátum (szignó nélkül) alapján arra következtethetünk, hogy a kép egy már meglévő mű változata, kisebb változtatásokkal elkészült másolata. A kompozíció harmonikus egészét, a festmény művészi kvalitásait tekintve könnyen elképzelhető, hogy – apja korábbi példáit követve – a művész variációt, esetleg variációkat készített egy-egy művéről. Nagyon hasonló kompozíciót figyelhetünk meg más képein is: például az *Olasz táj híddal* (1852, Ernst múzeum XIII-XIV. aukció, 1920. katalógus, 284. (reprodukálva)) vagy a magángyűjteményben őrzött *Tájkép híddal és rommal* (olaj, vászon, 40 x 50 cm, Jelezve balra lent: C Markó) című képein. Az apa munkássága folyamán bevált motívumok és képelemek elhagyása csak később, a hatvanas évektől kezdve figyelhető meg.

(c.r.)

